

За ким свеће (не) горе?

Пише: Дамир Мариновић
субота, 03 октобар 2009 01:04

Сведоци смо свакодневних случајева појединачног насиља на улицама Србије, почев од убистава без јасних разлога до бруталних силовања, а нисмо чули да је Влада Републике Србије, Аутономна покрајина, градови са статусом Града или Град Београд, прогласили Дан жалости. Изненађујуће, након смрти француског навијача која је проузрокована бруталним батинама групице хулигана, Град Београд је прогласио дан жалости.

Поставља се питање; који су критеријуми коришћени у доношењу ове одлуке, односно да ли ова одлука може потпасти под синдром “двоструких стандарда”, или је, можда одлука донесена због прикупљања политичких поена, као и попуштањима под медијским притисцима другосрбијанаца.

Прво желим да будем потпуно јасан, и јавно изјавим моје искрено саучешће породици француског навијача Бриса Татона! Они које су починиле ово тешко кривично дело треба да одлеже вишегодишње робије! Али зашто проглашавати Дан жалости? Да ли ми ико може дати пример да је иједна држава прогласила Дан жалости за смрт било ког страног навијача? Колико сам упознат, Дан жалости се углавном проглашава у случају тешких несрећа, пожара, масовних убистава, временских непогода које за последицу имају велики број људских жртава. Зашто за дете које је убио пијани возач (који је између осталог добио 3 године затвора), или за свирепо убиство недужног продавца у трафици (због свађе око поцепане новчанице), није проглашен Дан жалости? Поставимо ствари у ширу перспективу и запитајмо се како ова држава обележава српски холокауст, звани Јасеновац? Да ли ико може да каже који је то дан када обележавамо највећу српску масовну гробницу – Јасеновац? Колико је хиљада српских грађана изашло на улице да обележи страдање 700.000 људи који су убијени само зато што су били Срби и православни? Такође, да ли сте и тог „невидљивог“ 17. априла видели барем стотину наших суграђана да крену улицом у сећање на невинне жртве? Пошто ово није тема чланка, нећу даље задирати у ово питање, али се ипак питам – зар је могуће да смо ми у Србији толико безосећајни према страдањима сопственог народа, а толико се саосећамо према трагичној смрти страног држављанина?

Дан жалости

За ким свеће (не) горе?

Пише: Дамир Мариновић
субота, 03 октобар 2009 01:04

Шта по питању обележавања Дана жалости каже закон? Полазећи од члана 2. Закона о обележавању Дана жалости на територији Републике Србије наводи се: „Дан жалости се проглашава после нарочито тешке несреће која за последицу има смрт, рањавање, или тешко оштећење здравља већег броја људи, или у случају смрти високог државног функционера. Дан жалости може се прогласити и у случају смрти личности која је имала високе заслуге за земљу, као и поводом неког трагичног догађаја, кад влада тако процени“. Даље у члану 16. се наводи: „Аутономна покрајина, општина, град и град Београд могу прогласити Дан жалости на својој територији поводом трагичног догађаја од локалног значаја“. [1] Кренимо редом, од члана 2. Уз дужно поштовање према трагично преминулом француском навијачу, прва реченица се не може односити на њега јер је у питању појединачни смртни случај, а не већи број људи. Такође, покојник није нити домаћи, нити страни државни функционер већ анонимни страни грађанин. Што се тиче члана 16. не ради се о тешкој несрећи већег броја људи локалног типа, нити политичара локалног профила (као у случају преминулог Ненада Богдановића). Ако се ради само о процени града, отворимо црну хронику дневних новина и нећемо лако моћи избројати појединачне случајеве у којима је се могла применити дискрециона моћ градских власти. Да закључим, у овом случају, ни једна од одредаба закона не односи се на анонимног француског навијача.

Несрећни Брис Татон био је члан организоване навијачке групе „Индианс Тулуз“ која је дошла у Београд да бодри фудбалски клуб Тулуз, и не спада у категорију туриста и заљубљеника у Србију и Београд. Иако јавност и његови родитељи тврде супротно тј. да је дошао без икаквих навијачких обележја, на слици се јасно види мајица са именом поменуте навијачке групе. [2] Претпостављам да је већ био свестан лоше репутације српских екстремних навијачких група које су на све начине покушавале да се сукобе са гостујућим навијачима. Али захваљујући доброј полицијској заштити, малобројности и опрезности гостујућих навијачких група које су долазиле у посету нашој престоници, до сада није долазило до озбиљнијих инцидената. Да ли је могуће да овога пута полиција није упозорила групу навијача Тулуза на опасност кретања градом без полицијске пратње? Можда је полиција тих дана била заузета припремама за обезбеђење геј параде, те је због недостатка ресурса, успут заборавила на „неопрезне момке из Тулуза“?

Хајде, пробајмо да замислимо обрнуту ситуацију. Навијач Партизана страда пре утакмице у Француској. Да ли стварно мислите да би хиљаде и хиљаде француских грађана изашло на улице града и палили свеће испред српске амбасаде у Паризу? Да ли би председник Француске Саркози, сазвао ванредну конференцију за новинаре и у обраћању француској нацији оштро осудио убиство српског држављанина, и да у истом тренутку, град Париз проглашава Дан жалости? Да ли би министар спољних послова Француске, Кушнер, позвао нашег министра Јеремића и изјавио саучешће? Не верујем ни да би чланак о том немилем догађају изашао у локалним новинама. Да ли неко сећа поворки француских грађана на улицама Париза, Тулуза и Марсеја у време када су

За ким свеће (не) горе?

Пише: Дамир Мариновић
субота, 03 октобар 2009 01:04

француски пилоти плански убијали стотине жена и деце и ракетирали возове и школе...? Наравно да није ни било француских грађана који су се саосећали са страдањима у Србији.

И случај навијача Партизана брутално испребијаног на улицама Севиље такође је један од примера који указују на непоштовање људског живота страног држављанина. Конкретно, у овом случају није се огласило ни комунално предузеће из Севиље, а да и не помињем градоначелника Севиље, или не дај Боже премијера Шпаније.

Да ли то значи, да ми, и даље примењујемо ону стару окупаторску *за једног убијеног Немца, 100 Срба,* па нам странци у случају трагичне смрти вреде хиљаду пута више него наши грађани и сународници? Зашто нисмо кренули у протестну шетњу против насиља за неку жртву међу нама? Зашто нам је било потребно страдање страног држављанина као иницијална каписла за покретање масовних протеста? Дубоко саосећам бол породице, али ме још више боли неосетљивост Срба за страдање својих суграђана.

Коментари „задужених“ за Србију

Многе је изненадила брзина и интензитет реакције једног дела грађанства у Србији. Б92 преноси да многи грађани, поред свећа, остављају и поруке „Срам било Србију која убија своје госте“, „Ово је срамота“ итд. Поводом Дана жалости, испред Народне скупштине, заставе су спуштене на пола копља, а осванули су билборди са именом Бриса Татона и отворене књиге жалости. [\[3\]](#) Не улазећи дубље у колективну психологију грађана у Србији, покушаћу да се усредсредим на реакције другосрбијанаца и страних експерата за српско питање на овај трагичан догађај.

Изгледа да позитивни имиџ Србије, који на Западу толико дуго и мукотрпно изграђујемо, поново укаљасмо халабуком против Србије због групе малоумних хулигана који су решили да добро испребијају страног навијача? Или, народски речено, зашто сами себи јаму копамо? Као што се може из медија видети, овај медијски напумпан догађај изазвао је лавину различитих реакција, како умерених, првосрбијанске јавности, тако и хистеричних крика другосрбијанске јавности. Такође, ни нама познати еуропски душебрижници нису остали дужни. Без изненађења, није се дуго чекало на реакцију еуропских првобораца у лику Јелка Кацина и „српске маћехе“ Дорис Пак који поново читавају буквицу примитивним и заосталим Србима.

За ким свеће (не) горе?

Пише: Дамир Мариновић
субота, 03 октобар 2009 01:04

С друге стране, француски медији знатно блаже описују овај случај. Углавном се учесници туче помињу као навијачи Партизана, а никако као зле клерофашистичке хорде варварских Срба. Нико у француским медијима и не помиње некакву политичку позадину, нити фашистички вредносни систем који тобоже влада у Србији, већ смрт навијача стављају у контекст обичних навијачких ратова који се све чешће завршавају смртоносним исходом. [4]

Издвојићу неколико „интересантних“ запажања и реакција другосрбијанске јавности. Углавном, по утврђеном обрасцу наши НВО првоборци траже политичку позадину, наручиоце у виду „невидљиве руке“ мантијаша, трутова и дубоко усађеног фашистичком систему вредности.

Почнимо од министра Чиплића, који закључује да Србија има проблем са толеранцијом и насиљем. Прво, како је министар од једног крвавог хулиганског испада генерализовао закључак и одлучно тврди да Србија, односно већина грађана Србије, има проблема са толеранцијом. На основу чега, министар изабран од те исте већине тврди, да је његова изборна база шовинистички и фашистички настројена? Друго, не само Србија, већина држава у Европи има проблема са агресивним групама које су насилне. Зашто је Србија тако истакнути изузетак?

Наравно, ни овога пута наши еуропејци нису могли ни да заобиђу ни бившег премијера, који је изгледа, и за ово крив. Снежана Чонградин у свом тексту каже: „Бивши премијер и мрачњак Војислав Коштуница, чији је производ заправо овакво друштво, задовољно посматра своју 'децу' док по улицама бране *достојанство* Србије“. [5] Изгледа да је „трут“ ових дана необично активан и још увек вуче потезе. И онда придикују опозицији како је пасивна и ништа не предузима.

Продужићу ову плејаду у најмању руку интересантном тезом, по чувењу познатог, Ивана Чоловића, који сматра да је ово „победа револуционарно-хулиганске идеологије“. [6] Изгледа да се, по њему, десио револуционарни преврат (за који нисмо обавештени) и да се револуционарно-хулиганска авангарда, на челу са истакнутим вођама навијачких група и потпомогнута фашистичким идеолозима из СНС-а, ДСС-а и СРС-а, коначно докопала полуга државне власти. Неизбежно ће уследити терор револуције у којима ће политичке партије бити замењене навијачким клановима, парламент стадионом као главним законодавним телом, а имаћемо и „чуваре хулиганске револуције“ оличене у *Савету трутова*

За ким свеће (не) горе?

Пише: Дамир Мариновић
субота, 03 октобар 2009 01:04

. Невероватно, колико богата машта или зла намера једног бољшевичко-малограђанског ума, може конструисати виртуелну стварност само на основу навијачке туче.

Да завршимо са изјавом председника Тадића који наглашава да је “борба против насиља, која има корене у насиљу 90-тих година, најважнији приоритет, јер насиље води у фашизам“. [7] Нисам сигуран да насиље води само у фашизам. Имајући у виду политичку историју, насиље такође води у комунизам и то у бољшевичку варијанту, разне врсте теократија итд. Да ли данас у дискурсу другосрбијанаца постоји „јефтинија реч“ од фашизма? Нажалост, у овој нашој Србији превише је питања, а премало правих одговора.

Уместо закључка

Неко ће рећи да тражим длаку у јајету преиспитујући одлуку о Дану жалости, и да се превише бавим формом, док занемарујем суштину. Али управо ова форма, одлука о Дану жалости, симболизује однос ове власти према сопственим грађанима. У случају када власт примењује двоструке стандарде и тиме симболички и формално вређа и дискриминише грађане Србије поставља се питање да ли је ова власт, власт из народа за народ, или власт (наручена) из иностранства за иностранство и туђе интересе.

Једини закључак, који се сам по себи намеће, јесте, да је Град Београд, односно градоначелник Драган Ђилас, под притиском другосрбијанских душебрижника, медијске буке (делом оправдане), снажне емотивне реакције дела грађанства, донео ову контроверзну одлуку заради прикупљања политичких поена. Свестан виртуалне медијске жалопојке, Ђилас је одлучио да упркос прилично јасном слову закона, искористи ситуацију у популистичке сврхе и донесе одлуку да се у случају појединачне трагедије анонимног лица (које више није анонимно) прогласи Дан жалости.

Аутор је магистрирао међународне односе на Факултету политичких наука у Београду и Public administration & governance на Универзитету у Твентеу; живи и ради у Холандији

[1] <http://www.zakonski.info/dokumentacija/srbija/propisi/skupstina/zakoni/w.index.hr/sport/clanak/uefina-odluka>

[2] <http://ww>

За ким свеће (не) горе?

Пише: Дамир Мариновић
субота, 03 октобар 2009 01:04

[3]

Преузето са сајта Б92

[4]

<http://www.e-novine.com/srbija/srbija-tema/30476-rtva-varvarskog-napada.html>

[5]

Преузето из Е-новина, Четири зида за странце, Снежана Чонградин.

[6]

<http://www.e-novine.com/srbija/srbija-tema/30482-Nasilje-Srbiji-nagrauje.html>

[7]

http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2009&mm=10&dd=01&nav_category=11&nav_id=384179